

FEHÉR ÁGNES

feheragnes2@gmail.com

Neveléstudomány BSc, 4. félév

Soproni Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető: Kissné Dr. Zsámboki Réka PhD.

egyetemi docens,

SOE BPK

Az óvodapedagógusok viszonyulása a sajátos nevelési igényű és az autizmus spektrum zavarral élő gyerekek integrált óvodai neveléséhez

A 2012/13-as és a 2018/19-es tanév között kb. 43%-kal nőtt a sajátos nevelési igényű (továbbiakban: SNI) óvodások száma, akiknek ekkor már 82%-át integráltan nevelték (KSH adatok). Ennek okán központi szakmai kérdéssé válik a gyógy-és a többségi pedagógiában a sikeres együttnevelés, melynek meghatározó szubjektív feltétele a befogadó pedagógus (Csányi, 2000). Ebből kiindulva, a több szegmensből álló kutatásom egyik elsődleges célja volt felmérni, miként vélekednek az óvodapedagógusok az SNI gyerekek integrációjáról. Az előkutatást 163 fő töltötte ki, melynek 29%-a támogatta az együttnevelést, 72%-a jelezte, hogy az nehézséget jelent számára, és 77%-a vélte úgy, alapképzése nem készítette fel ezen gyerekek nevelésére. Az előkutatás alapján a többségnek az autizmus spektrum zavarral élő (továbbiakban: autista) gyerekek integrálása okozza a legnagyobb nehézséget (50%), ezért kutatásom második szakasza már kifejezetten rájuk irányult. A főkutatás 98 válaszadójának 27%-a értett egyet az autista gyerekek együttnevelésével és 78%-a érezte úgy, hogy az nehézséget okoz számára. A pontbiszeriális korrelációvizsgálat sem az elő-, sem a főkutatás során nem mutatott ki szignifikáns összefüggést a pályán eltöltött évek és a között, hogy nehézséget jelent-e az adott óvodapedagógus számára az együttnevelés ($p=0,36$; $p=0,47$). A válaszukat kifejtők mindkét esetben egyértelműen az integráció feltételeit és a szakmai tudás hiányát emelték ki, mint a nehézség és/vagy elutasításuk okát. Ezt támasztja alá az is, hogy a főkutatás résztvevőinek 88%-a vélte úgy, alapképzése nem készítette fel az autista gyerekek integrációjára. A kimenetel fényében dokumentumelemzést végeztem a 2019/20 őszén óvodapedagógus alapképzést indító egyetemek mintatantervein, mely alapján 3-ra becsülhető azon tantárgyak száma, amelyek során a hallgatók kizárólag az SNI gyerekekről tanulnak. Összegzésként elmondható, hogy bár az integráció egyre népszerűbb, a többségi óvodapedagógusok zömének a pályán eltöltött évektől függetlenül nehézséget jelent annak gyakorlati megvalósítása. A nehézség és az elutasítás elsődlegesen a szükséges feltételek, valamint a szakmai tudás hiányából adódik. A képzésre irányuló válaszok és a mintatantervek elemzése alapján érdemes lenne bővíteni az alapképzés tananyagát az SNI gyerekek integrált nevelése tekintetében. Ezen kívül több gyakorlatorientált továbbképzésre lenne szükség, amely az eredmények alapján segítséget jelenthet a már végzett pedagógusok számára is.